

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

จัดทำโดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธনীสธา โรจนตระกูล

วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
พ.ศ.2563

คำนำ

การจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ครั้งนี้ ผู้ดำเนินการขอขอบคุณวิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ได้ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีทั้งด้านนโยบายและงบประมาณ

ขอขอบคุณอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ได้สละเวลาถอดบทเรียนการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระจากประสบการณ์อันมีค่า นำมาเรียบเรียงเป็นเอกสารความรู้เพื่อเผยแพร่ต่อไป

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวปฏิบัติฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ที่เตรียมตัวจะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระต่อไป

ผู้จัดทำ

ธันวาคม 2563

นิยามศัพท์

วิทยานิพนธ์ หมายความว่า เอกสารงานวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาโท โดยตรงกับในภาษาอังกฤษคำว่า Thesis สำหรับเอกสารงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาเอกจะเรียกว่าปริญญาานิพนธ์ หรือ ดุษฎีนิพนธ์ ตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า Dissertation เพื่อให้เกิดความเข้าใจและตรงกันไม่ว่าจะเป็นวิทยานิพนธ์ ปริญญาานิพนธ์ หรือ ดุษฎีนิพนธ์ จะใช้เรียกเป็นวิทยานิพนธ์ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

การค้นคว้าอิสระ หมายความว่า เป็นเอกสารงานวิจัยเช่นเดียวกับวิทยานิพนธ์ แต่นักศึกษาไม่จำเป็นต้องแสดงความคิดริเริ่ม หรือค้นคว้าให้ลึกซึ้งจนเทียบเท่า ขั้นตอนการทำงานการค้นคว้าอิสระ เป็นขั้นตอนเดียวกับการทำวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา หมายความว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านการศึกษาแก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรือการค้นคว้าอิสระ หมายความว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรือการค้นคว้าอิสระหลักในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก หมายความว่า ผู้ที่มีได้เป็นอาจารย์ประจำในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามและมีหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมหรือผู้สอบวิทยานิพนธ์และ/หรือการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์และ/หรือการค้นคว้าอิสระ หมายความว่า อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามให้เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และ/หรือการค้นคว้าอิสระ

การให้คำปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ (thesis advising) หมายถึง กระบวนการให้คำแนะนำ ชี้แนวทาง และกำกับดูแลการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ตั้งแต่ระยะการเตรียมโครงร่างการวิจัย (research proposal) จนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการ มีหน้าที่ควบคุมคุณภาพการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (thesis adviser) หมายถึง ผู้สอนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำหน้าที่ชี้แนะ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และกำกับดูแลการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระสำหรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2559 และคู่มือการจัดทำวิทยานิพนธ์ พ.ศ.2555 ได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไว้ ดังนี้

การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก/การค้นคว้าอิสระหลัก

นักศึกษาระดับปริญญาโท ให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก/การค้นคว้าอิสระหลักเป็นผู้ให้คำแนะนำและดูแลการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ อาจอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปก็ได้ และให้กรรมการ 1 คน ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก/การค้นคว้าอิสระหลัก

การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก/การค้นคว้าอิสระหลัก ให้คณบดี วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้ง

2. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม/การค้นคว้าอิสระร่วม

จะเป็นอาจารย์ประจำในหลักสูตรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกก็ได้ การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระร่วม ให้คณบดีวิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้ง

เว้นแต่ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อ วิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และแจ้งคณะกรรมการการ อุดมศึกษารับทราบ

3. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2559 ได้ กำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ไว้ดังนี้

(1) เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

(2) มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรอง ศาสตราจารย์

(3) มีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทาง วิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลังโดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

4. คุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม/การค้นคว้าอิสระร่วม

(1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นอาจารย์ประจำต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการ เช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(2) สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญา เอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ ยอมรับในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง

(3) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับ หัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และแจ้งคณะกรรมการการ อุดมศึกษารับทราบ

ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

แนวปฏิบัติการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีขั้นตอนที่เหมือนกัน ตามลำดับ คือ

(1) การลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

(2) การจัดทำและเสนอเค้าโครง

(3) การสอบเพื่อขออนุมัติเค้าโครง

(4) การทำวิจัยตามเค้าโครงที่ได้รับการอนุมัติ

(5) การเขียนเล่มรายงาน

(6) การสอบป้องกันวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ด้วยการสอบปากเปล่า

(7) การส่งรูปเล่มและแผ่นบันทึกข้อมูลต่อวิทยาลัยฯ

(8) การเสนอขออนุมัติปริญญา

การทำวิทยานิพนธ์จะถือว่าเสร็จสมบูรณ์ต่อเมื่อนักศึกษาได้รับการอนุมัติปริญญาจากสภามหาวิทยาลัยแล้ว

แนวปฏิบัติที่สำคัญเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ มีดังนี้

(1) การดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่กำหนด

(2) ผลงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาจะต้องได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ตามเงื่อนไขของแต่ละหลักสูตร

ระบบการควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีระบบการควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา ดังนี้ (โปรดดูภาพที่ 1)

(1) นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งเป็นรายวิชาที่เตรียมความพร้อมในการทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ ในภาคเรียนที่ 1 ชั้นปีที่ 1 โดยในรายวิชานี้คณะกรรมการบริหารสูตรฯ ได้มอบหมายให้อาจารย์ผู้สอน กระตุ้นนักศึกษาให้ทำรายงานวิจัย 1 เรื่อง ตามความสนใจของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาสามารถพัฒนาต่อเป็นวิทยานิพนธ์หรือค้นคว้าอิสระได้ โดยจะทำให้ นักศึกษาสามารถสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ได้เร็วขึ้น

(2) คณะกรรมการบริหารสูตรฯ สรรหาอาจารย์ที่ปรึกษา (Mentor) ให้กับนักศึกษาโดยพิจารณาจากความเชี่ยวชาญเฉพาะของอาจารย์ที่ปรึกษากับความสนใจในเรื่องที่จะทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา และพิจารณาจำนวนนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

(3) หลักสูตรฯ กำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนรายวิชาวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 หน่วยกิต ในภาคการศึกษาที่ 3 ชั้นปีที่ 1 ซึ่งนักศึกษาสามารถดำเนินงานวิทยานิพนธ์ได้ในภาคการศึกษานี้และในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ชั้นปีที่ 2 หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์ที่เหลือจนครบจำนวนหน่วยกิต

(4) อาจารย์ที่ปรึกษา (Mentor) มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษาในการกำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์ และการกำกับดูแลในการดำเนินงานวิจัย

(5) เมื่อนักศึกษามีความพร้อมที่จะขึ้นสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ นักศึกษาต้องยื่นคำร้อง (บว.17) เพื่อขอแต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมกับยื่นขอสอบเค้าโครง (บว.18) เพื่อให้วิทยาลัยฯ ทำการแต่งตั้งกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

(6) เมื่อวิทยาลัยฯ ได้รับคำร้องแล้วจะพิจารณากลั่นกรองคุณสมบัติของนักศึกษาเบื้องต้น จากนั้นจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และกำหนดวันเวลาสอบ

(7) คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดำเนินการสอบตามวันและเวลาที่กำหนด โดยผลสอบจะมี 2 กรณี คือ “ผ่าน” กับ “ไม่ผ่าน” และหากสอบผ่านแบบมีเงื่อนไขที่ต้องปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการฯ นักศึกษาจะต้องแก้ไขภายใน 45 วัน หลังจากวันที่สอบ

(8) เมื่อแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์เสร็จ นักศึกษาต้องยื่นคำร้อง (บว.24) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย และยื่นคำร้อง (บว.25) ขอเก็บข้อมูลหลังปรับแก้เครื่องมือวิจัยเสร็จ

(9) ดำเนินการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเขียนวิทยานิพนธ์

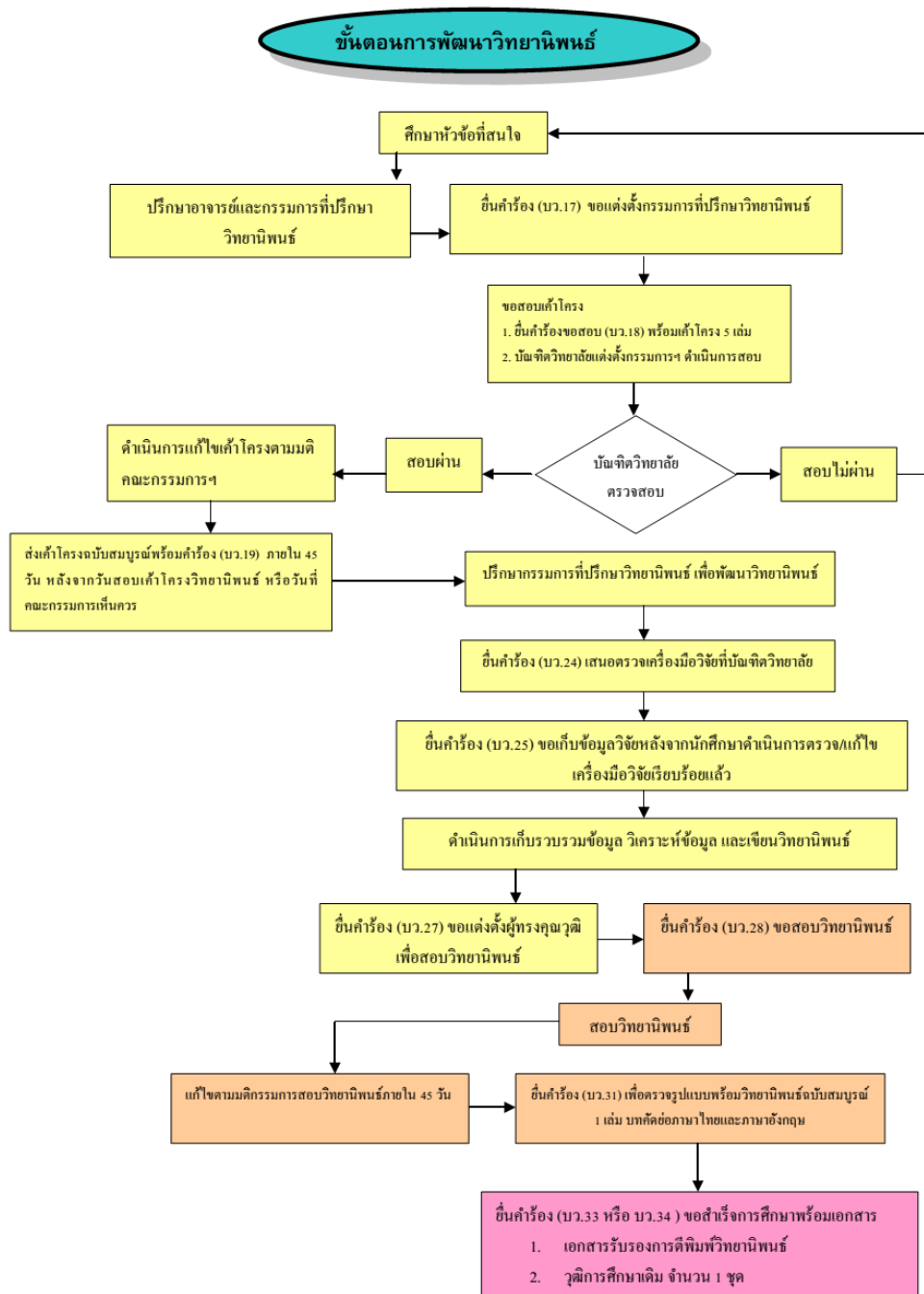
(10) เมื่อเขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ นักศึกษายื่นคำร้อง (บว.27) เพื่อให้ทางวิทยาลัยฯ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และยื่นคำร้อง (บว.28) ขอสอบวิทยานิพนธ์

(11) ผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์ตามวันและเวลาที่กำหนด หากมีการแก้ไขนักศึกษาต้องแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน

(12) เมื่อแก้ไขเสร็จแล้ว ให้นักศึกษายื่นคำร้อง (บว.31) เพื่อตรวจรูปเล่ม บทคัดย่อ และการอ้างอิง

(13) หลักสูตรฯ กำหนดให้นักศึกษาในแผน ก 2. และแผน ข. ต้องตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings) เป็นเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา

(14) นักศึกษายื่นคำร้อง (บว.33 หรือ 34) เพื่อขอสำเร็จการศึกษา โดยต้องมีหลักฐานการตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการ ตามข้อ 12 และ วุฒิการศึกษาเดิม ประกอบการพิจารณาอนุมัติสำเร็จการศึกษา

ภาพที่ 1 ระบบการควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา

การเตรียมตัวสำหรับการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

ขอเสนอแนะสำหรับการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ มีดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาควรทำความเข้าใจระเบียบข้อบังคับ เงื่อนไขการศึกษาของหลักสูตร แผนการเรียนของนักศึกษา ตลอดจนแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์
2. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีการเตรียมตัวในเรื่องความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระของนักศึกษา เช่น การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ
3. การเลือกรับนักศึกษาควรเลือกรับนักศึกษาที่มีความสนใจหัวข้อวิจัยที่อาจารย์ที่ปรึกษาสนใจ หรือมีความเชี่ยวชาญ หรือเคยทำวิจัยในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน
4. อาจารย์ที่ปรึกษาควรทำความเข้าใจมูลเหตุของหัวข้อวิจัยนักศึกษา ซึ่งจะมีส่วนสัมพันธ์กับความทุ่มเทในงานวิจัย เช่น นำไปใช้แก้ไขปัญหาของหน่วยงาน หรือความก้าวหน้าในวิชาชีพ เป็นต้น
5. อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำเทคนิคที่จำเป็น เช่น การอ่านและเขียนบทความวิชาการ การคิดรวบยอด การสืบค้น และช่วยวางแผนการทำงานวิจัยของนักศึกษา
6. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความเมตตาต่อนักศึกษา นักศึกษาบางคนอาจมีข้อจำกัดด้านความสามารถ เช่น ภาษา เทคโนโลยี อาจารย์ที่ปรึกษาต้องใช้ความอดทน และต้องใช้ความพยายามในระดับสูงเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาเหล่านี้
7. อาจารย์ที่ปรึกษาควรเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น โดยปราศจากทิฐิ ไม่ยึดมั่นว่าตนเองมีความรู้เหนือศิษย์ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา และควรมีทัศนคติว่าการทำวิทยานิพนธ์เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
8. การให้คำปรึกษาควรมีวิธีการที่หลากหลาย เนื่องจากนักศึกษาเป็นผู้ที่ทำงานประจำ โดยหลักสูตรฯ จัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ เช่น การให้คำปรึกษาแบบพบหน้า (Face to face) ข้อดีคือสามารถอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจได้ชัดเจนมากกว่าวิธีการอื่น สำหรับการติดต่อทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Line, FB หรือ e-Mail มีความสะดวก รวดเร็ว เนื่องจากนักศึกษาสามารถส่งงานมาล่วงหน้าก่อนมาพบอาจารย์เพื่อขอคำปรึกษาหรืออาจารย์มีเวลาตรวจงานแล้วส่งกลับให้นักศึกษา
9. กำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ตั้งแต่การวางแผน การกำหนดเวลาการทำงาน เช่น การตรวจงาน การติดตามการส่งงาน และการแก้ไขงานของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาต้องมีวินัยในการทำงานให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด
10. อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำให้ศึกษารับทราบเกณฑ์ในการประเมินการสอบป้องกันหัวข้อโครงร่างวิทยานิพนธ์ และการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์
11. อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำให้นักศึกษาศึกษาคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ รูปแบบ (Format) และเอกสารต่าง ๆ ที่ต้องยื่นในแต่ละขั้นตอนในกระบวนการทำวิทยานิพนธ์
12. อาจารย์ที่ปรึกษาควรสร้างความตระหนักให้นักศึกษามีความละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ความสมบูรณ์ของเอกสาร การพิสูจน์อักษร รวมทั้งการคัดลอกผลงานทางวิชาการ (Plagiarism)

เทคนิคการติดตามงานนักศึกษา

1. อาจารย์และนักศึกษาทำข้อตกลงกันถึงรูปแบบการทำงานตลอดกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ โดยพิจารณาจากความสะดวก ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สำหรับทั้งสองฝ่าย เช่น

- กำหนดการส่งงานและการคืนงาน ควรมีการกำหนดช่วงเวลาในการคืนงาน เช่น 7 วันทำการ ต้องคืนงานให้นักศึกษา (อาจารย์ควรคืนงานให้กับนักศึกษาภายใน 15 วันเป็นอย่างช้า) ในขณะเดียวกัน ควรมีการกำหนดเวลาส่งงานให้อาจารย์ตามความเหมาะสมด้วย เพื่อไม่ให้นักศึกษาใช้เวลาอันเกินไ้ในการทำงาน สำหรับเวลาของการส่งงานและการรับงานคืนนั้น อาจารย์อาจกำหนดเป็นช่วงเวลาทำการ หรือนอกเวลาทำการก็ได้ ซึ่งควรทำความเข้าใจกับนักศึกษาไว้ด้วย

- วิธีการส่งงานและคืนงาน ควรทำความเข้าใจกับนักศึกษา แล้วเลือกช่องทางที่สะดวก เช่น ส่งเป็นไฟล์ หรือเป็นเอกสาร ช่องทางในการส่งและรับคืนงานสามารถใช้ได้ทั้ง social media เช่น e-mail, Facebook, LINE และติดต่อผ่านทางโทรศัพท์

2. ควรมีการจัดทำแบบบันทึกความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตามให้นักศึกษาได้รายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ว่าอยู่ขั้นตอนไหนบ้าง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาต้องเซ็นกำกับทุกครั้งที่นักศึกษานำงานวิจัยมาให้ตรวจทาน

ภาพที่ 2 แบบบันทึกความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

3. อาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาควรทำแผนการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ โดยกำหนดกรอบเวลา และความสำเร็จในแต่ละขั้นตอน และนำมาทบทวนร่วมกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การทำงานเป็นไปตามแผนที่ตกลงร่วมกัน

4. อาจารย์ที่ปรึกษาควรกำหนดบทลงโทษหากนักศึกษาไม่ส่งงาน ส่งงานล่าช้า หรือติดต่อไม่ได้ เช่น การตัดเดือน การติดตามไปยังต้นสังกัด การไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลาการศึกษา และการยุติการทำงานร่วมกัน

5. ในกรณีที่อาจารย์ที่ปรึกษามีนักศึกษามากในคนเดียว อาจารย์อาจใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ให้นักศึกษาทำงานร่วมกัน นัดส่งรับคืนเป็นกลุ่ม มีช่องทางการติดต่อสื่อสารของกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้

นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเกิดความช่วยเหลือกันและกัน งานวิจัยมีความก้าวหน้าและสำเร็จ การศึกษาพร้อมๆ กัน

6. เทคนิคการติดตามนักศึกษาที่ทำงานล่าช้า หรือขาดความต่อเนื่องในการทำงาน

- กรณีที่นักศึกษากลับไปทำงาน แต่ยังสามารถติดต่อได้ อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำในการ จัดสรรเวลาทำงานร่วมกับอาจารย์

- กรณีนักศึกษาติดต่อไม่ได้หรืองานวิจัยไม่มีความก้าวหน้า อาจารย์ที่ปรึกษาควรแจ้งประธาน หลักสูตรทราบเพื่อดำเนินการแจ้งไปยังหน่วยงานต้นสังกัด ให้กระตุ้นเตือนอีกทางหนึ่ง หรือให้เพื่อนในห้องช่วย ติดต่อประสานงาน

- กรณีนักศึกษามีปัญหาส่วนตัวทำให้ต้องหยุดการทำวิทยานิพนธ์ เช่น แต่งงานใหม่ ตั้งครรภ์ เจ็บป่วย ปัญหาอื่น ๆ ควรแนะนำให้นักศึกษาทำเรื่องพักการเรียนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

การช่วยให้นักศึกษาได้หัวข้อวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

ขั้นตอนสำคัญในกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระที่จะขาดไม่ได้ คือ การตัดสินใจเลือกหัวข้อที่เหมาะสม ในขั้นตอนนี้ เป็นบทบาทหน้าที่อย่างหนึ่งของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการประจำตัวนักศึกษา แต่ในทางปฏิบัติ บทบาทดังกล่าวนี้อาจตกไปอยู่ที่อาจารย์ผู้สอนในกระบวนวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับปริญญาโทมีโอกาสมากที่อาจารย์ผู้สอนจะช่วยชี้แนะเกี่ยวกับประเด็นการศึกษาวิจัยในระหว่างการเรียนการสอนกระบวนวิชาภาคปฏิบัติ แนวทางช่วยให้นักศึกษาได้หัวข้อวิทยานิพนธ์ มีดังนี้

1. อาจารย์เป็นผู้แนะนำหัวข้อให้นักศึกษาเลือกวิธีนี้ใช้ได้ดีในกรณีที่นักศึกษาไม่มีความสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษไม่มีประสบการณ์ทำวิจัยมาก่อน เป็นนักศึกษาจบใหม่ไม่มีประสบการณ์การทำงาน การแนะนำหัวข้อให้นักศึกษาควรพิจารณาจากผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนกระบวนวิชาต่าง ๆ และจากความเหมาะสมสำหรับนักศึกษาแต่ละคนด้วย ที่สำคัญคือ ต้องให้นักศึกษาเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกหัวข้อที่อาจารย์เสนอให้

2. แนะนำให้นักศึกษาเลือกหัวข้อวิจัยที่ตนมีความสนใจหรือมีเหตุจูงใจที่อยากศึกษา เช่น ได้มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อน ได้ทบทวนความรู้ในเรื่องนั้นมาอย่างต่อเนื่อง สามารถทำการศึกษได้จริงในทางปฏิบัติ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้จริง หรือ มีอาจารย์ในหลักสูตรที่เชี่ยวชาญและจะสามารถเป็นที่ปรึกษาได้ เป็นต้น

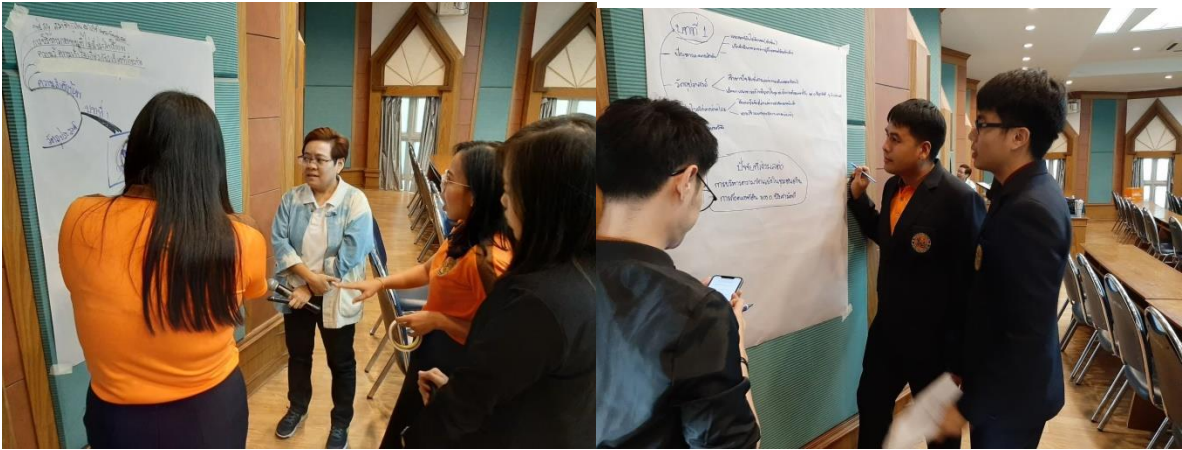
3. ในกรณีที่นักศึกษาเปลี่ยนหัวข้อหลายครั้ง อาจมีสาเหตุมาจากการทบทวนความรู้ยังไม่เพียงพอ ยังไม่สามารถค้นหาช่องว่างของความรู้ (gap of knowledge) อาจารย์อาจช่วยเหลือโดยการแนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม หรือแนะนำเอกสารงานวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ให้ หากพบว่านักศึกษามีปัญหาในการอ่านบทความหรือเอกสารงานวิจัย อาจารย์ควรให้การชี้แนะถึงวิธีอ่านและสรุปสาระสำคัญหรือความคิดรวบยอดจากบทความ นอกจากนี้ อาจารย์ควรช่วยชี้แนะเรื่องการค้นหาประเด็นและ gap of knowledge จากรายงานการวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเป็นหัวข้อวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ

4. สำหรับนักศึกษาปริญญาโท ในช่วงที่นักศึกษาเรียนในกระบวนวิชาต่าง ๆ อาจารย์ผู้สอนควรแนะนำให้ นักศึกษาได้ค้นคว้าและอ่านรายงานวิจัย และวิเคราะห์จุดอ่อนหรือ gap of knowledge ที่จะสามารถเป็นประเด็นสำหรับการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในกระบวนวิชาภาคปฏิบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาบางคนได้ช่วยให้นักศึกษาค้นพบโจทย์ปัญหาวิจัยระหว่างที่ฝึกปฏิบัติการดูแลผู้ป่วย ได้แนะนำให้ศึกษาหรือทดลองปฏิบัติในกรณีศึกษา จนสามารถต่อยอดเป็นหัวข้อวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระได้ ซึ่งถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระที่เป็นอาจารย์ที่สอนวิชาภาคปฏิบัติด้วย

5. หากนักศึกษาแสดงความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการไม่มีความเชี่ยวชาญ อาจารย์ควรช่วยเหลือนักศึกษาในการแสวงหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษา ค้นคว้าอิสระที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและจะสามารถช่วยเหลือนักศึกษาในเรื่องนั้น และแจ้งแก่ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรให้ดำเนินการทาบตามต่อไป

6. การช่วยประสานความร่วมมือจากแหล่งทำการศึกษา ในระหว่างการตัดสินใจเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ อาจารย์ที่ปรึกษาอาจต้องช่วยนักศึกษาเกิดความแน่ใจในความเป็นไปได้ที่จะทำการศึกษาตามที่คิดไว้ โดยการเข้าไปสำรวจสถานการณ์จริงในชุมชน การไปปรึกษากับแหล่งที่คาดว่าจะศึกษาหรือเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงปัญหาและความต้องการการพัฒนาในเรื่องที่นักศึกษาสนใจ

นอกจากแนวปฏิบัติข้างต้น หลักสูตรฯ ควรมีกระบวนการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์และค้นคว้าอิสระได้เร็วขึ้น เช่น การจัดโครงการฝึกอบรมหัวข้อ “การพัฒนาหัวข้อและการเขียนเค้าโครงวิทยานิพนธ์” เป็นต้น

ภาพที่ 3 โครงการฝึกอบรมหัวข้อ “การพัฒนาหัวข้อและการเขียนเค้าโครงวิทยานิพนธ์”

การช่วยเหลือนักศึกษาในการเตรียมโครงร่างวิทยานิพนธ์

ในระยะเตรียมโครงร่างวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่คาดว่าจะเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ มีบทบาทสำคัญมากที่จะช่วยให้ นักศึกษาสามารถเตรียมหัวข้อโครงร่าง ฯ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรให้เสนอสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ หรือเสนอหัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระต่อคณะได้ ซึ่งหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในระยะนี้ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมก่อนลงมือเขียนโครงร่างหัวข้อ ฯ การเขียนความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์/คำถามการวิจัย และการสอบโครงร่าง ฯ

การเตรียมความพร้อมก่อนลงมือเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์

ในขั้นตอนนี้ เป็นช่วงที่นักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำงานร่วมกันมาจนกระทั่งได้ข้อสรุปเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักศึกษามีความชัดเจนในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย โจทย์หรือคำถามการวิจัย ตัวแปรของการวิจัย และแบบการวิจัยที่จะใช้ ในขั้นตอนนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาอาจมอบหมายให้นักศึกษาเขียน concept paper มาคุยด้วยกันก่อน และปรับปรุงจนเป็นที่เข้าใจตรงกันทั้งสองฝ่าย หลังจากนั้นจึงเริ่มลงมือเขียนโครงร่าง ฯ ฉบับย่อเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อให้ความเห็นชอบ และเขียนโครงร่าง ฯ ฉบับสมบูรณ์เพื่อเสนอขอสอบต่อไป

การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ

การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์บทที่ 1

บทที่ 1 ของวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์/คำถามการวิจัย สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) นิยามศัพท์/นิยามตัวแปร ตามลำดับ

1. ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา การเขียนเค้าโครงของความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา ตลอดจนวัตถุประสงค์/คำถามการวิจัย สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยนักศึกษาให้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาหัวข้อวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระได้อย่างรวดเร็ว (มีนักศึกษาจำนวนมากที่ต้องเสนอโครงร่าง ฯ) ฉบับย่อเข้าพิจารณาในกรรมการของหลักสูตรหลายรอบเนื่องจากไม่มีความชัดเจนของความสำคัญและความเป็นมาในเรื่องที่จะทำ (gap of knowledge) แนวปฏิบัติที่ดีที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรนำไปใช้ มีดังนี้

2. อาจารย์ที่ปรึกษาควรช่วยให้นักศึกษาชัดเจนในความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาและ gap of knowledge หลังจากนั้นควรแนะนำให้นักศึกษาเขียน outlines (หัวข้อหลัก หัวข้อย่อย สารสำคัญของแต่ละหัวข้อ ความเชื่อมโยงของแต่ละหัวข้อ) ก่อนที่จะลงมือเขียนรายละเอียดของบทที่ 1 ของโครงร่างวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้ นักศึกษาบางรายที่ไม่สามารถเขียน outlines ได้เอง อาจารย์ควรช่วยสอนวิธีการออกแบบและเขียน outlines ด้วย

3. การให้คำแนะนำในการเขียนงานวิชาการ (academic writing) อาจารย์ที่ปรึกษามักต้องเผชิญปัญหาเรื่องความสามารถในการเขียนงานวิชาการของนักศึกษา จึงอาจต้องช่วยเหลือนักศึกษาเรื่องหลักการเขียนย่อหน้า (paragraph writing) การเชื่อมโยงย่อหน้า เพื่อชี้ประเด็นความสำคัญของเรื่องที่สนใจ ความเป็นมา และ gap of knowledge ซึ่งสนับสนุนถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องการการศึกษา และควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมได้อ่านและให้ความเห็นถึงความชัดเจนในประเด็นต่างๆ ดังกล่าวแล้วด้วย

4. อาจารย์ที่ปรึกษาอาจเสนอตัวอย่างผลงานการเขียนความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาที่ดีของนักวิจัยคนอื่น ๆ ให้นักศึกษาอ่าน และอาจารย์ช่วยชี้ให้เห็นลักษณะการเขียนที่ดีจากตัวอย่างเหล่านั้นให้นักศึกษาด้วย ซึ่งพบว่าได้ผลดีในนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน

5. อาจารย์ที่ปรึกษาควรช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนวัตถุประสงค์/คำถามการวิจัยที่ถูกต้อง ซึ่งควรมีการระบุตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง/ ประชากรไว้ในข้อความของวัตถุประสงค์/คำถามการวิจัยไว้อย่างชัดเจน

6. อาจารย์ที่ปรึกษาควรช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการเขียนคำนิยามศัพท์ที่ถูกต้อง ทั้งนิยามตัวแปร และกลุ่มตัวอย่าง/ประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิธีการเขียน “นิยามเชิงปฏิบัติการ” ซึ่งจะบ่งบอกถึงความหมายที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ และวิธีการที่จะศึกษาหรือเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง

การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์บทที่ 2

บทที่ 2 ของวิทยานิพนธ์คือ การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย เทคนิคกาช่วยให้นักศึกษาทบทวนวรรณกรรมและกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย มีดังนี้

1. ช่วยให้นักศึกษากำหนดขอบเขตของการทบทวนวรรณกรรม (Scope of Literature Review) ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่จะศึกษา โดยให้ครอบคลุมถึงสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัย ตัวแปรทุกตัวและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เลือกมาศึกษา แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2. ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการกำหนดเค้าโครงและการเขียน outlines ของการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย และสาระสำคัญที่ควรทบทวนในแต่ละหัวข้อ ซึ่งควรแนะนำให้นักศึกษาทุกคนได้เขียนเค้าโครงก่อนที่จะลงมือทบทวนวรรณกรรม

3. อาจารย์ที่ปรึกษาควรช่วยตรวจสอบคุณภาพของการทบทวนวรรณกรรม โดยดูจาก

- ความทันสมัยของแหล่งอ้างอิง

- คุณภาพของแหล่งอ้างอิงซึ่งควรเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ สำหรับแหล่งข้อมูลทุติยภูมิควรใช้ในกรณีที่ไม่สามารถหาแหล่งปฐมภูมิได้เท่านั้น อาจารย์ควรแจ้งแก่นักศึกษาว่า ไม่ควรทบทวนวรรณกรรมจากผลการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ของวิทยานิพนธ์ก่อนหน้านี้ (ซึ่งพบได้บ่อยมาก)

- ความสอดคล้องของความรู้ที่ทบทวนกับเรื่องหรือตัวแปรที่จะทำการวิจัย ทั้งนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำแหล่งค้นคว้าอ้างอิงที่มีคุณภาพให้นักศึกษาด้วย

4. อาจารย์ที่ปรึกษาควรกำกับดูแลเกี่ยวกับการระบุแหล่งอ้างอิงข้อมูลและวิธีเขียนอ้างอิง (Citations) ที่ได้มาตรฐานตามระบบการอ้างอิง (อาจารย์ควรศึกษาและทำความเข้าใจระบบการเขียนและการอ้างอิงตามมาตรฐาน ซึ่งของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ระบบของ APA)

5. การทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่สนับสนุนงานวิจัย การทบทวนแนวคิดและทฤษฎีมีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้จากทฤษฎีมาใช้อ้างอิงปัญหาการวิจัยที่ต้องการหาคำตอบ นักศึกษาอาจต้องการคำแนะนำว่าทฤษฎีใดสามารถอธิบายสิ่งที่สังเกตหรือเกิดขึ้นได้ การเขียนบททบทวนวรรณกรรมที่วาดด้วยแนวคิด ทฤษฎี จะนำมาซึ่งการพัฒนากรอบความคิดสำหรับงานวิจัยของตนเองเพื่อเป็นแบบจำลองในการออกแบบการวิจัยและการค้นหาคำตอบตามที่ต้องการ นักศึกษาส่วนใหญ่มักมีปัญหาเรื่องการออกแบบกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาอาจช่วยโดยการแนะนำตัวอย่างการเขียนที่ดีและชี้แนะแก่นักศึกษา

6. ในการเขียนผลการทบทวนวรรณกรรมนักศึกษาอาจมีปัญหากละเมิดลิสสิทึทางปัญหาในรูปแบบต่างโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น การคัดลอกบทความ หรือการไม่อ้างอิงแหล่งที่มาของความรู้ อาจารย์ที่ปรึกษาต้องชี้แนะและปลูกฝังกฎกติกาเรื่องจริยธรรมทางวิชาการให้นักศึกษาด้วย

7. อาจารย์ที่ปรึกษาควรแน่ใจว่านักศึกษาสามารถทำการสืบค้นความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และมีทักษะในเรื่องดังกล่าวระหว่างการทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ทักษะนี้ติดตัวนักศึกษาไปเพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในการแสวงหาความรู้เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาควรสอบถามและประเมินขีดความสามารถของนักศึกษา และชี้แนะด้วยวิธีที่เหมาะสม ซึ่งมีตั้งแต่ การ

แนะนำแหล่งค้นคว้า วิธีการค้นคว้า และสำหรับนักศึกษาบางคน อาจารย์อาจต้องทำให้ดูเป็นตัวอย่างในการสืบค้น จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

8. ควรแนะนำให้นักศึกษาตรวจสอบความสอดคล้องกันของผลการทบทวนวรรณกรรมกับส่วนอื่นๆ ของ วิทยานิพนธ์ ผลการทบทวนวรรณกรรมควรสอดคล้องกับความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา gap of knowledge โจทย์ปัญหาวิจัย และควรรองรับกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย การออกแบบการวิจัย รวมทั้ง เครื่องมือวิจัยและวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล สุดท้าย ผลการทบทวนวรรณกรรมต้องสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการแปลผลการวิจัยและการอภิปรายผลได้ด้วย

9. คำแนะนำเกี่ยวกับเอกสารอ้างอิง โดยทั่วไป ในการทบทวนวรรณกรรมมักต้องใช้เอกสารแหล่งอ้างอิง ปฐมภูมิ (Primary sources) เท่านั้น สำหรับความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาอาจมีการอ้างอิงถึงแหล่ง อ้างอิงทุติยภูมิ (Secondary sources) ได้บ้าง หรืออาจอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคลโดยเฉพาะในส่วนที่เป็น สถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้อง)

10. อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านวิชาการเพิ่มเติม โดยให้ นักศึกษา attend workshop ต่าง ๆ เช่น academic writing ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยจัดอบรมให้กับนักศึกษาเป็น ประจำทุกปี หรือ workshop การสืบค้นข้อมูล ที่จัดโดยสำนักหอสมุด หรือการหาโอกาสศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนอ้างอิง โดยใช้ระบบ APA 6th / Endnote เป็นต้น

การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์บทที่ 3

บทที่ 3 ของวิทยานิพนธ์เป็นหมวดของการออกแบบและระเบียบวิธีวิจัย เทคนิคการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ประกอบด้วยข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย (research design) ต้องเหมาะสมกับปัญหาการวิจัยที่จะศึกษา
2. ระเบียบวิธีวิจัย (research methodology) ประกอบด้วย

1) ประชากร (population) และตัวอย่าง (sample) ประกอบด้วยรายละเอียดที่อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้การชี้แนะ ได้แก่

- หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประชากรและตัวอย่าง ต้องอธิบายทั้งเกณฑ์ในการคัดเลือกเข้ามาศึกษา (inclusion criteria) และเกณฑ์ในการตัดออกจากการศึกษา (exclusion criteria)

- เทคนิคในการได้มาซึ่งตัวอย่าง เช่น ได้ มาโดยการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหรือไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น

- การคำนวณขนาดตัวอย่าง ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้จะเป็นจำนวนตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่สามารถตอบคำถามหลักของการวิจัยนั้น

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ควรแนะนำให้นักศึกษาเขียนอธิบายเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยให้ชัดเจน รวมทั้งชื่อของเครื่องมือซึ่งควรเรียกชื่อให้เหมือนทุกครั้งในรายงานวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาควรช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและสามารถอธิบายเครื่องมือ ดังนี้

- เครื่องมือดำเนินการวิจัย หมายถึง วิธีการหรือสิ่งแทรกแซง (intervention) มีความจำเป็นสำหรับการวิจัยและพัฒนา (developmental research) และการวิจัยเชิงทดลอง เป็นตัวแปรต้นของการวิจัย การอธิบายเครื่องมือควรบอกชื่อเครื่องมือและอธิบายในรายละเอียดว่าใคร ทำอะไรให้แก่ใคร ด้วยวิธีการอย่างไร รวมถึงระยะเวลาที่ดำเนินการตามวิธีการด้วย

- เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรต่างๆ ในงานวิจัย ได้แก่แบบทดสอบ แบบวัด แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกข้อมูล ฯลฯ ในการอธิบายการดำเนินการกับตัวอย่างของการวิจัยอย่างละเอียด ได้แก่

- วิธีการติดต่อขออนุญาตตัวอย่าง

- วิธีการดำเนินการตามวิธีการ (intervention) กระทบกับใคร กระทบเวลาใด ใครเป็นผู้กระทำ และมีวิธีการและขั้นตอนอย่างไร

- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ต้องระบุรายละเอียดว่าจะเก็บรวบรวมข้อมูลอะไรจากแหล่งไหน เก็บรวบรวมอย่างไร ใครเป็นผู้เก็บรวบรวม ใครเป็นผู้บันทึกข้อมูล และบันทึกอย่างไร เป็นต้น

4) การวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis) ควรแนะนำให้นักศึกษาเขียนอธิบายวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยอธิบายตามวัตถุประสงค์/คำถามการแต่ละข้อ โดยบอกวิธีการวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ให้เหมาะสมกับคำถามวิจัยและรูปแบบการวิจัย

3. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำให้นักศึกษาเขียนคำอธิบายกิจกรรมการที่จะทำตามแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมการวิจัย ครอบคลุมตั้งแต่การขออนุญาตทำการศึกษา และการกระทบกับกลุ่มตัวอย่าง

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำให้นักศึกษาเขียนคำอธิบายโดยตอบคำถามว่า “ถ้าได้คำตอบจากการวิจัยครั้งนี้แล้ว จะนำไปทำอะไรได้บ้าง” ครอบคลุมผลทั้งในระยะสั้นและยาว ทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลที่ตกแก่ใครเป็นสำคัญ

5. แผนการดำเนินงาน อาจารย์ที่ปรึกษาควรชี้แนะวิธีการเขียนแผนการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มแรกจนเสร็จสิ้นกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ ส่วนใหญ่นิยมทำเป็น Gantt Chart แจกแจงกิจกรรมที่ต้องทำในแต่ละขั้นตอน และวางแผนที่จะทำในช่วงเวลาเป็นสัปดาห์หรือเดือน จะช่วยให้นักศึกษาได้เตือนตัวเองในการที่จะทำงานให้ได้ตามแผนที่วางไว้

6. เอกสารอ้างอิง ควรแนะนำให้นักศึกษาเขียนตามมาตรฐาน โดยอิงระบบของ American Psychological Association (APA) และอาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับหลักการเขียนรายการเอกสารอ้างอิง ได้แก่

- รายการเอกสารต้องเป็นแหล่งหลักฐานที่ได้มีการอ้างอิงถึงในเนื้อหาสาระของโครงร่างวิทยานิพนธ์เท่านั้น

- ทุกแหล่งหลักฐานที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาสาระจะต้องมีชื่อเอกสารหลักฐานนั้นปรากฏอยู่ในรายการเอกสารอ้างอิงด้วยเสมอ